

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wieleń

4 czerwca 2017 – happening w przestrzeni publicznej

Spotkanie konsultacyjne miało charakter happeningu organizowanego w przestrzeni miejskiej, który został zorganizowany w czasie II Targów Produktu Lokalnego w Wieleniu.

W czasie ogólnogminnego wydarzenia funkcjonował punkt konsultacyjny, w którym mieszkańcy gminy mogli zapoznać się z procedurą wyznaczania obszaru zdegradowanego i jego granicami oraz proponowanym obszarem rewitalizacji.

źródło: www.wielen.pl

Organizacja punktu konsultacyjnego funkcjonującego poza budynkiem Urzędu Gminy pozwoliła na przełamanie tzw. bariery instytucjonalnej i dotarcie do mieszkańców gminy w miejscu, w którym spędzają czas wolny. Dzięki temu możliwe było przeprowadzenie mniej formalnych dyskusji, które pozwoliły na poznanie opinii i oczekiwań odwiedzających punkt.

Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego pozwoliło na sformułowanie dwóch najważniejszych wniosków związanych z poszerzeniem granic obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy gminy uznali, że jednym z największych, niewykorzystanych potencjałów miasta jest zabytkowy Pałac Sapiechów, który zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie proponowanego obszaru rewitalizacji, na terenie jednostki, na której również stwierdzono występowanie stanu kryzysowego. Z tego powodu zdecydowano się włączyć teren zespołu pałacowego w granice obszaru rewitalizacji. Kolejny wniosek, który został zgłoszony przez mieszkańców dotyczył wyznaczenia drugiego podobszaru rewitalizacji na terenie wiejskim gminy – w sołectwach Dębogóra i Dzierżyno Wielkie, które zaraz po Osiedlu Staromiejskim cechowały się największą koncentracją problemów w sferze społecznej.

Ponadto w czasie wydarzenia mieszkańcy mieli możliwość udziału w badaniu ankietowym, którego celem było poznanie ich opinii na temat proponowanego obszaru rewitalizacji oraz oczekiwań związanych z planowanym procesem. Uczestnicy Targów otrzymywali również ulotki zachęcające do włączenia się w opracowanie dokumentu i składanie własnych wniosków do programu.

13 lipca 2017 – grupowe wywiady pogłębione

Cykl spotkań konsultacyjnych mających charakter zamknięty. Spotkania odbywały się w grupach składających się z przedstawicieli różnych sfer funkcjonowania gminy. Pierwsza grupa składała się z przedstawicieli jednostek podległych gminie, przede wszystkim szkół działających na terenie miasta. W drugim spotkaniu wzięli udział przedstawiciele dwóch sołectw tworzących podobszar rewitalizacji B: sołtysi, przedstawiciele mieszkańców oraz Szkoły Podstawowej w Dzierżąźnie Wielkim. Trzecią grupę tworzyli członkowie organizacji pozarządowych oraz lokalni liderzy, natomiast czwarte spotkanie adresowane było do lokalnych przedsiębiorców.

źródło: www.wielen.pl

Każde spotkanie rozpoczynało się od prezentacji, której celem było zapoznanie uczestników z procedurą wyznaczenia granic obszaru rewitalizacji, najważniejsza część spotkania polegała na dyskusji na temat problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji, wskazaniu ich głównych przyczyn oraz wspólnym zastanowieniu się nad możliwymi rozwiązaniami. Dyskusja podzielona była na bloki tematyczne związane z sytuacją demograficzną obszaru, sytuacją finansową mieszkańców, bezrobociem, przestępczością oraz jakością kapitału społecznego.

W opinii osób biorących udział w spotkaniu najpoważniejszymi problemami są kwestie związane z sytuacją demograficzną, szczególnie z postępującą depopulacją oraz dynamicznym starzeniem się społeczeństwa. Uczestnicy spotkań wskazywali, że powodem takiego stanu rzeczy są przede wszystkim mało atrakcyjne warunki życia i pracy, szczególnie dla młodych ludzi. Mieszkańcy narzekali na konieczność dojazdów do pracy do innych ośrodków (Czarnków, Wronki, Krzyż, Trzcianka), które ze względu na niedostateczną i drogą komunikację publiczną oraz jakość dróg są uciążliwe i zajmują dużo czasu. Kolejnym problemem są niskie płace w okolicznych zakładach pracy. Mając na względzie powyższe większość młodych mieszkańców gminy, którzy ukończyli studia wyższe rzadko wraca do Wielunia, ponieważ wolą osiedlić się w miejscu, gdzie będą lepiej zarabiać i poświęcać mniej czasu na dojazdy. Opisywana sytuacja przekłada się na pogarszanie struktury wieku mieszkańców.

Kolejnym problemem, który zdaniem mieszkańców powoduje wyprowadzanie się z obszaru rewitalizacji, np. w inne części gminy, są niezadawalające warunki życia: na obszarze brakuje urządzonych przestrzeni publicznych oraz miejsc, w których można spędzać czas wolny np. kawiarni. Uczestnicy spotkań zwracali również uwagę, że miasto nie jest przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uczestnicy spotkań zauważali, że zła sytuacja finansowa części rodzin wynika przede wszystkim z braku chęci do podjęcia pracy i uzależnienia od pomocy społecznej (tzw. wyuczona bezradność). Aktywizacja osób dotkniętych problemem jest trudna, jednak duże nadzieje pokładane są w Centrum Integracji Społecznej, które w najbliższym czasie ma rozpocząć swoją działalność. Zdaniem mieszkańców istotne jest zadbanie o dzieci wychowujące się w rodzinach dotkniętych problemami, tak aby przekazać im również inne wzorce.

Centrum miasta uznawane jest za miejsce bezpieczne, nie dochodzi tu do wielu przestępstw, a jeśli mają miejsce to zazwyczaj popełniane są przez osoby spoza gminy. Dochodzi do aktów wandalizmu, jednak skala zjawiska jest stosunkowo niewielka.

Uczestnicy spotkań mieli podzielone zdanie na temat atrakcyjności zajęć pozalekcyjnych oferowanych uczniom szkół podstawowych i gimnazjum. Wg części mieszkańców oferta jest mało atrakcyjna i dotyczy przede wszystkim dodatkowych zajęć przedmiotowych, przez co uczniowie nie chcą brać w nich udziału. Druga grupa uważa, że uczniowie dysponują szerokim wachlarzem ciekawych zajęć, jednak brakuje im chęci do udziału w nich. Nauczyciele zauważają, że stosunkowo wysoki odsetek uczniów mających trudności czy niskie wyniki w nauce wynika przede wszystkim z ich sytuacji rodzinnej.

Najważniejszym wnioskiem płynącym z przeprowadzonych wywiadów jest potrzeba poprawienia warunków życia w mieście, szczególnie przez uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej. Istotne jest również zapewnienie wsparcia rodzinom w prawidłowym funkcjonowaniu.

Po spotkaniu przedstawiciele organizacji pozarządowych i lokalnych przedsiębiorców zostali zachęcani do zgłaszania własnych propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

23.07.2017 – webinarium i punkt konsultacyjny

Webinarium to forma konsultacji społecznych online. Celem tej formy konsultacji społecznych było dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców wraz z możliwością komunikacji dwustronnej. Była to dyskusja, w której uczestniczyli: Elżbieta Rybarczyk – Burmistrz Wielenia, Krystyna Heppner – Sekretarz Gminy Wielień oraz Zbigniew Kotowski – Przewodniczący Osiedla Staromiejskiego w Wieleniu. Moderatorem spotkania była Beata Bańczyk – przedstawiciel firmy Atrium Grupa Doradcza.

źródło: www.wielen.pl

Podczas rozmowy wyjaśnione zostały podstawowe pojęcia: rewitalizacja oraz Lokalny Program Rewitalizacji, omówiono obszary, na których planowane są przedsięwzięcia rewitalizacyjne, a także wskazano na potrzeby inwestycyjne Osiedla Staromiejskiego w Wieleniu. Spotkanie odbyło się w Sali kominkowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wieleniu. Poza uczestnikami dyskusji obecna była kilkudziesięcioosobowa publiczność, a debatę obserwowali również internauci. Uczestnikom debaty zostały zadane pytania zarówno przez internautów jak i publiczność obecną w Sali kominkowej. Pytania dotyczyły planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz możliwości pozyskania zewnętrznego finansowania tych przedsięwzięć.

źródło: www.wielen.pl

Podczas webinarium mieszkańcy zostali zaproszeni do punktu konsultacyjnego, który został zorganizowany w wiacie przy akwenu wodnym w Wieleniu w godzinach: 15.00 – 17.30.

Punkt konsultacyjny działał w Strefie Wyzwalania Społecznej Energii zorganizowanej w czasie Dni Ziemi Wieleńskiej. Ponownie głównym celem prowadzonego punktu konsultacyjnego było dotarcie do mieszkańców w przyjaznym dla nich środowisku. Odwiedzający punkt mieszkańcy mieli możliwość zapoznania się ze wstępnymi propozycjami przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz do podzielenia się własnymi pomysłami na działania.

Wyniki badania ankietowego

Badanie ankietowe skierowane do mieszkańców gminy Wieleń miało na celu poznanie opinii społeczności lokalnej na temat obszaru rewitalizacji, wspólną identyfikację potencjałów rozwojowych, wskazanie obszarów problemowych oraz poznanie oczekiwań mieszkańców.

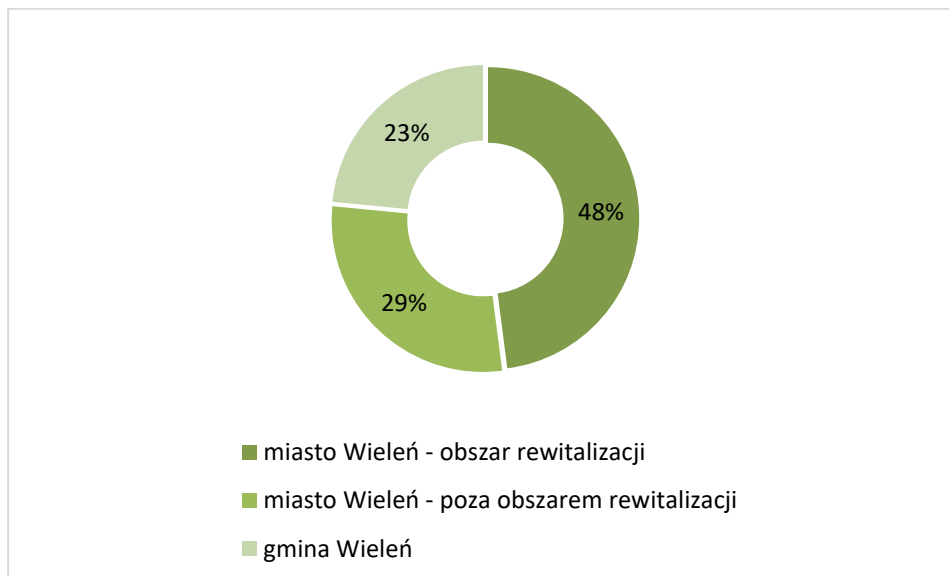
Charakterystyka próby

Ankieta była anonimowa i składała się z 10 pytań oraz metryczki, na podstawie której określona została struktura: płci, wieku, miejsca zamieszkania i wykształcenia respondentów. Badanie skierowane było do mieszkańców miasta i gminy Wieleń. Ankietyzacja prowadzona była podczas II Targów Produktu Lokalnego Miasta i Gminy Wieleń „Z NATURY NAJLEPSZE” 4 czerwca 2017 roku oraz za pośrednictwem formularza elektronicznego.

Kwestionariusz wypełniło 98 osób, spośród których 52% stanowiły kobiety a 48% mężczyźni.

Prawie połowa ankietowanych (48%) mieszka na obszarze rewitalizacji, 29% zamieszkuje miasto Wieleń poza obszarem rewitalizacji, a 23% obszar wiejski gminy Wieleń.

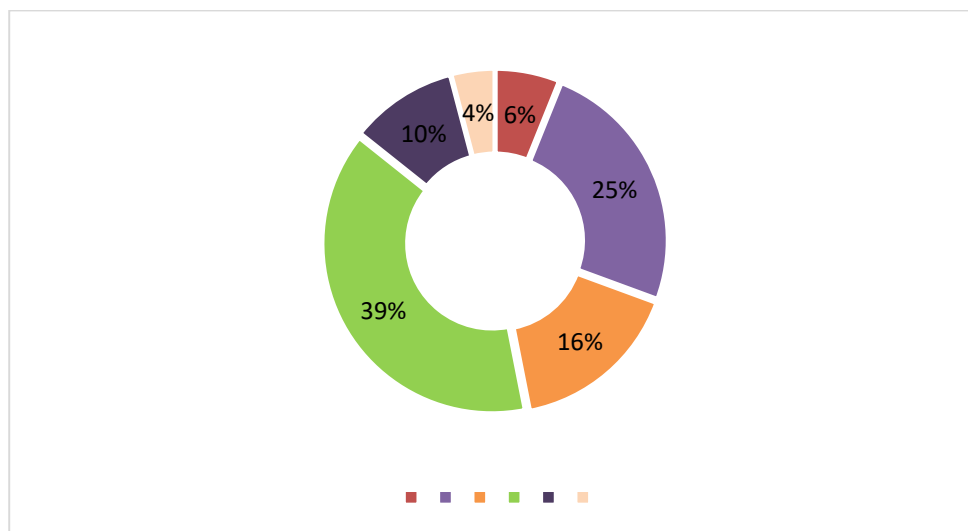
Ryc.1. Struktura zamieszkania respondentów badania ankietowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

Najliczniej reprezentowaną grupą respondentów były osoby w wieku 31-45 lat (39%) i 18-25 lat (25%). Osoby do 18 roku życia (z wykształceniem gimnazjalnym) stanowiły 6%, w wieku 26-30 lat 16%, 46-60 lat 10% oraz 60 lat i więcej 4%.

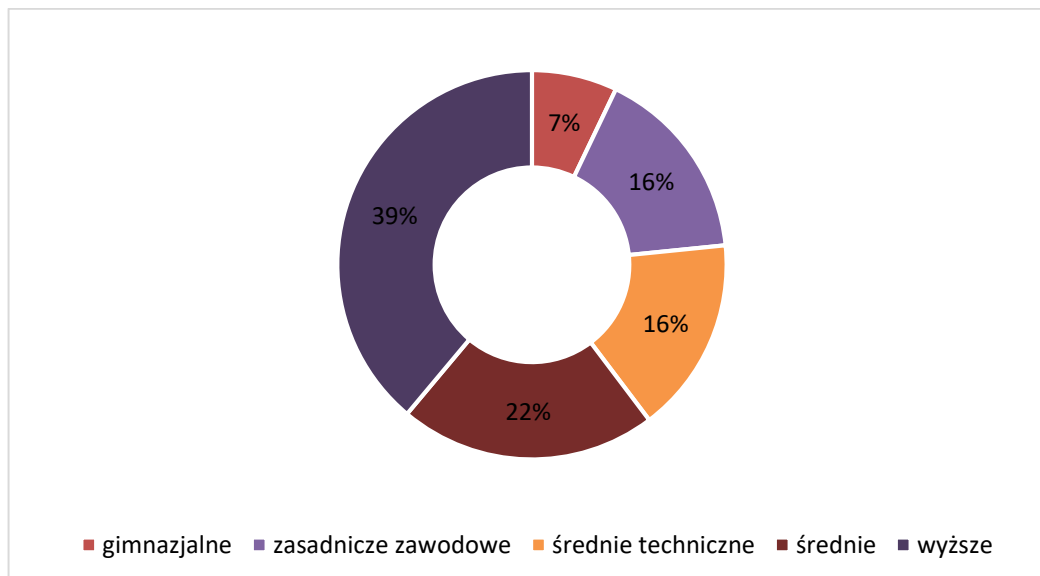
Ryc.2. Struktura wieku respondentów badania ankietowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

Większość respondentów posiada wyższe wykształcenie (38,90%). Wśród badanych osób 21,40% ma wykształcenie średnie, 16,30% średnie techniczne i zasadnicze zawodowe. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym (7,10%) i podstawowym (0%).

Ryc.3. Struktura wykształcenia respondentów badania ankietowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

Analiza ankiety

Ankieta składała się z 2 pytań otwartych oraz 8 pytań o charakterze zamkniętym, w ramach których respondenci mieli możliwość wyboru maksymalnie 3 spośród zaproponowanego katalogu odpowiedzi. Każdy z ośmiu katalogów zawierał również możliwość dopisania własnych odpowiedzi na dane pytanie. Poniżej znajdują się wykresy wraz z opisami, w których 100% to łączna liczba uzyskanych odpowiedzi.

1. Co Pana/ Pani zdaniem jest główną przyczyną wyprowadzania się mieszkańców z obszaru rewitalizacji?

Na pytanie uzyskano łącznie 187 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- brak miejsc pracy (26,74%)
- niska jakość życia w mieście (21,39%)
- emigracja zarobkowa (20,32%)
- zły stan techniczny budynków (10,70%)
- wysokie koszty utrzymania (9,63%)
- inne (4,28%)
- brak wyposażenia w podstawowe usługi (3,74%)
- brak terenów zieleni (3,20%)

Wśród 4,28% innych odpowiedzi za główną przyczynę migracji uznano niedostateczną liczbę miejsc spędzania wolnego czasu i rozrywki. Pozostałe wskazania dotyczyły: niskich zarobków, patologii społecznych, braku miejsc pracy oraz braku prywatności.

Ryc.4. Główna przyczyna wyprowadzania się mieszkańców z obszaru rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

2. Co Pana/Pani zdaniem jest główną przyczyną zmian struktury demograficznej (starzejącego się społeczeństwa) na obszarze rewitalizacji?

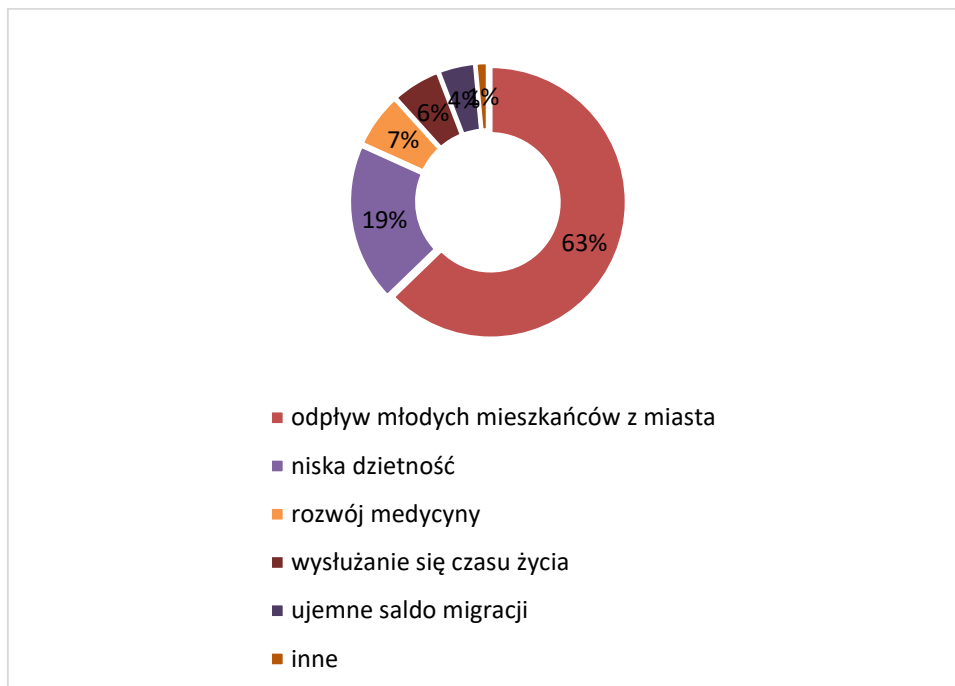
Na pytanie uzyskano łącznie 137 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- odpływ młodych mieszkańców miasta (62,77%)
- niska dzietność (18,98%)
- rozwój medycyny (6,57%)
- wydłużanie się czasu wolnego (5,84%)
- ujemne saldo migracji (4,38%)
- inne (1,46%)

Wśród 1,46% przyczyn, innych niż wymienione w katalogu odpowiedzi, uznano brak mieszkań dla młodych i brak przyszłości dla ludzi z ambicjami zawodowymi.

Ryc.5. Główna przyczyna zmian struktury demograficznej na obszarze rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

3. Proszę wskazać główną przyczynę ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Na pytanie uzyskano łącznie 183 odpowiedzi.

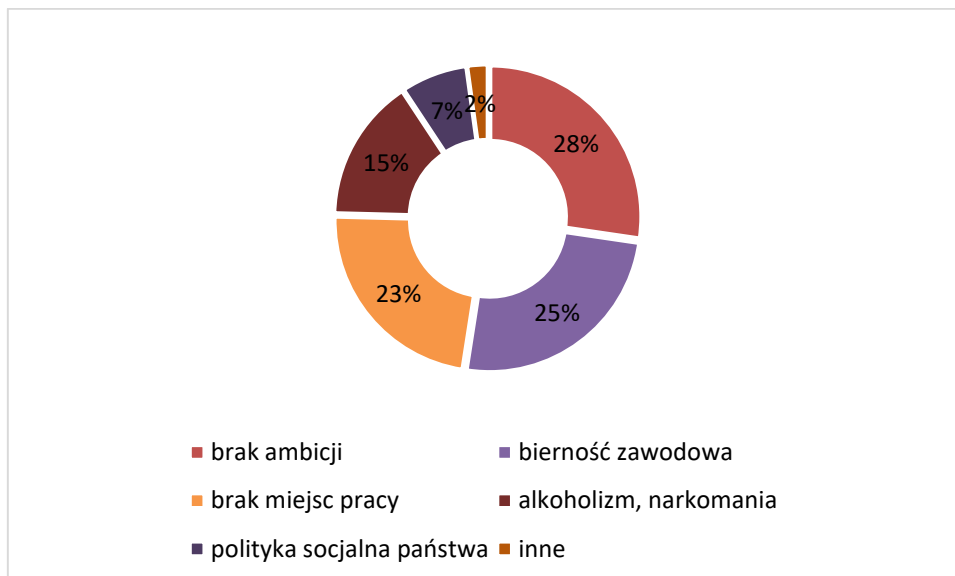
Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- brak ambicji (27,32%)
- bierność zawodowa (25,14%)
- brak miejsc pracy (22,95%)
- alkoholizm, narkomania (15,30%)
- polityka socjalna państwa (7,10%)
- inne (2,19%)

Inne przyczyny niż wskazane w formularzu kwestionariusza stanowiły 2,19% uzyskanych odpowiedzi.

Wśród nich zdiagnozowano: brak możliwości rozwoju zawodowego i niskie zarobki.

Ryc.6. Główna przyczyna ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

4. Co Pana/Pani zdaniem jest przyczyną popełnianych przestępstw i wykroczeń na obszarze rewitalizacji?

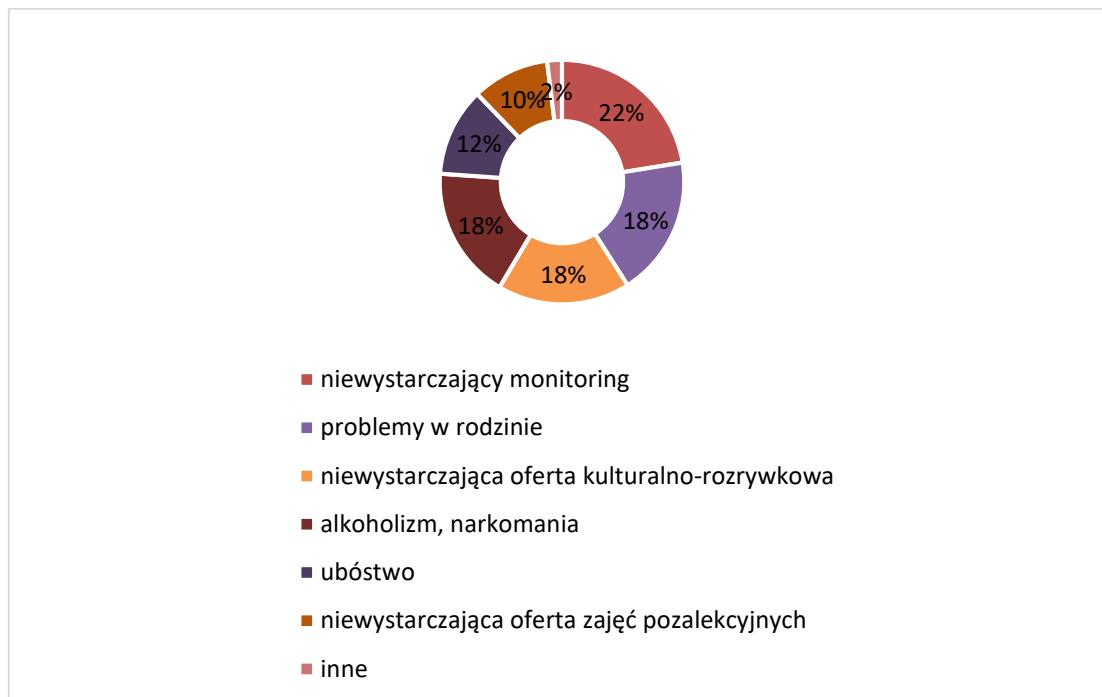
Na pytanie uzyskano łącznie 205 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- niewystarczający monitoring (22,44%)
- problemy w rodzinie (18,54%)
- niewystarczająca oferta kulturalno-rozrywkowa (17,56%)
- alkoholizm, narkomania (17,56%)
- ubóstwo (11,71%)
- niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych (10,24%)
- inne (1,95%)

Dodatkowe przyczyny popełnianych przestępstw i wykroczeń (1,95%) dotyczyły: niedostatecznej ochrony policyjnej oraz patologii społecznych wśród młodzieży.

Ryc.7. Główna przyczyna popełnianych przestępstw i wykroczeń na obszarze rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

5. Proszę wskazać przyczynę małej aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

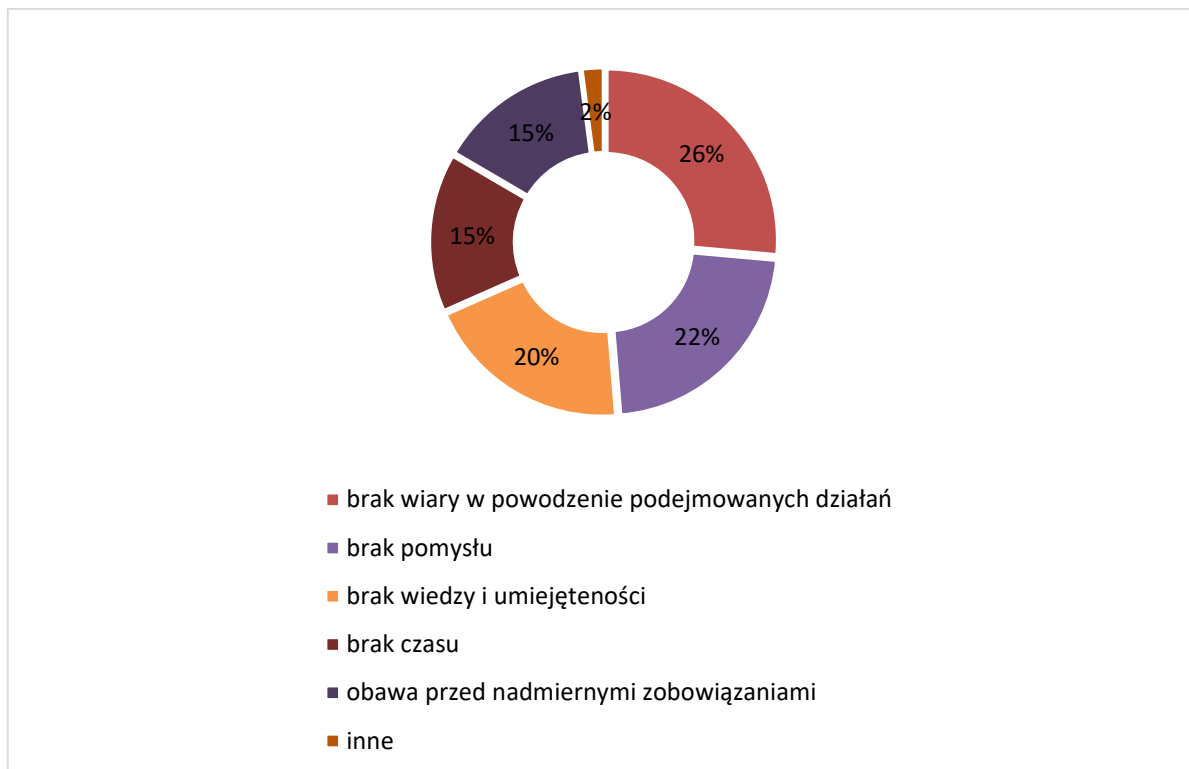
Na pytanie uzyskano łącznie 193 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- brak wiary w powodzenie podejmowanych działań (26,42%)
- brak pomysłu (22,28%)
- brak wiedzy i umiejętności (19,69%)
- brak czasu (15,03%)
- obawa przed nadmiernymi zobowiązaniami (14,51%)
- inne (2,07%)

Wśród innych przyczyn małej aktywności społecznej mieszkańców respondenci wskazali na: niechęć, brak odpowiednich inwestycji w kadre i sprzęt oraz niedostateczną pomoc władz gminy.

Ryc.8. Główna przyczyna małej aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

6. Dlaczego Pana/Pani zdaniem mała liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji deklaruje selektywną zbiórkę odpadów?

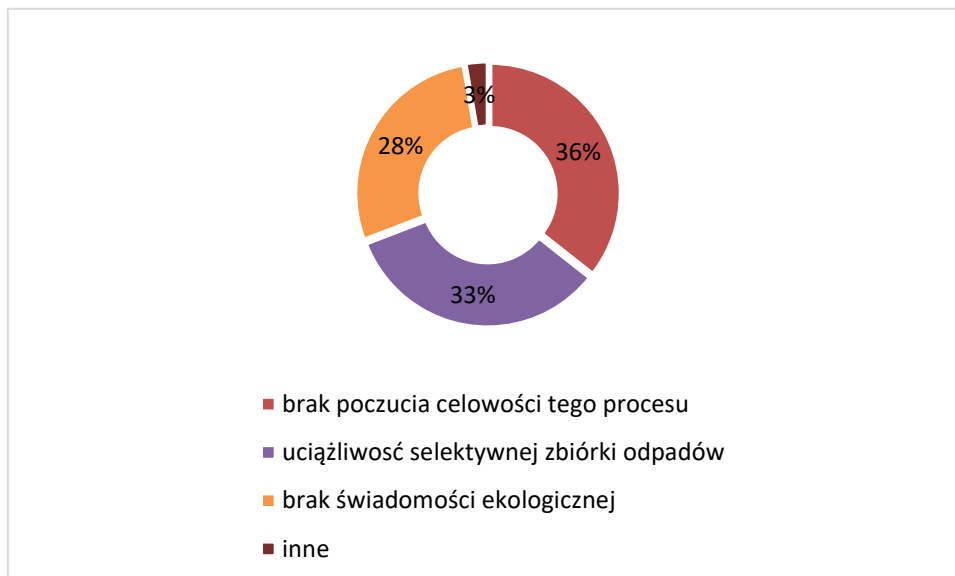
Na pytanie uzyskano łącznie 146 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- brak poczucia celowości tego procesu (35,62%)
- uciążliwość selektywnej zbiórki odpadów (33,56%)
- brak świadomości ekologicznej (28,08%)
- inne (2,74%)

Wśród innych powodów małej liczby deklaracji selektywnej zbiórki odpadów respondenci wskazali na: lenistwo, brak obowiązku segregacji oraz brak miejsca na odpowiednią infrastrukturę do segregacji odpadów.

Ryc.9. Główna przyczyna małej liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji deklarującej selektywną zbiórkę odpadów.

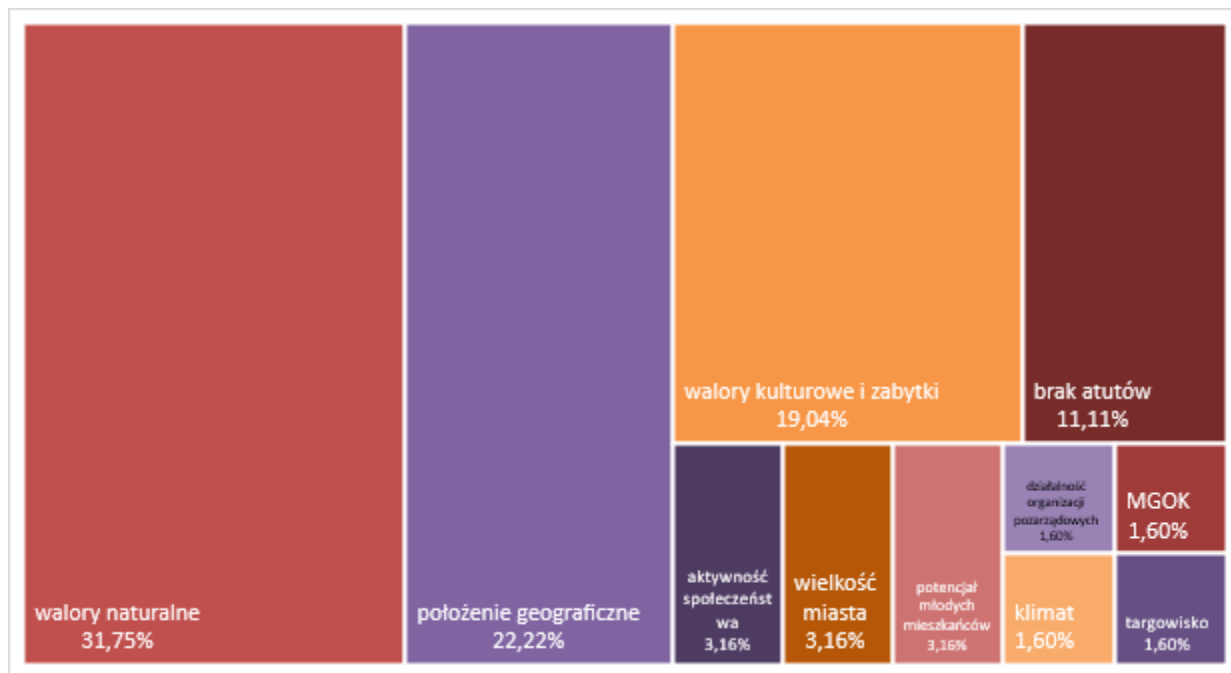
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

7. Co jest Pana/Pani zdaniem największym atutem Wielenia?

Na pytanie uzyskano łącznie 63 odpowiedzi.

Najwięcej respondentów wskazuje, że walory naturalne (31,75%) i położenie geograficzne (22,22%), są największymi atutami Wielenia. Kolejnymi atutami są walory kulturowe i zabytki (19,04%), do których zaliczono pałac Sapiechów i zabytkową architekturę miejscowości. Najmniej odpowiedzi respondentów dotyczy aktywności społeczności lokalnych, potencjału młodych mieszkańców i wielkości miasta (3,16%) oraz działalności organizacji pozarządowych, klimatu, targowiska i MGOK (1,60%). Ponad 11% (11,11%) mieszkańców nie dostrzega żadnych zalet gminy.

Ryc.10. Największe atuty Wielenia według respondentów.

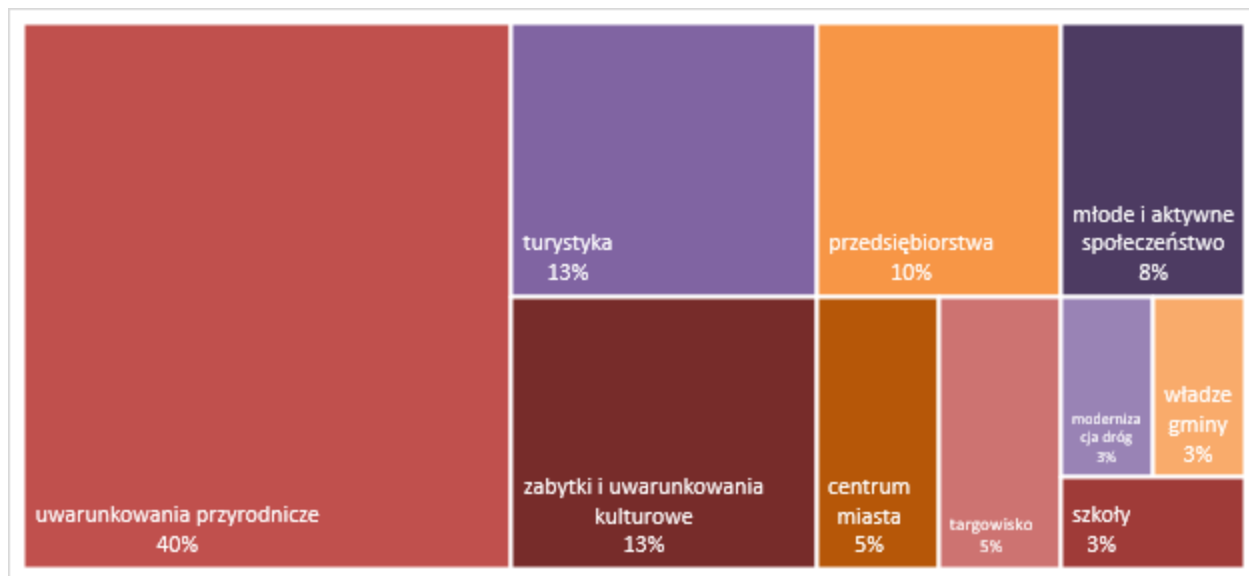
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

8. Co Pana/Pani zdaniem jest największym potencjałem rozwojowym obszaru rewitalizacji?

Na pytanie uzyskano łącznie 40 odpowiedzi.

Zdecydowana większość respondentów wskazuje, że uwarunkowania przyrodnicze (40%), stanowią największy potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji. Wśród uwarunkowań przyrodniczych znajdują się tereny zieleni oraz położenie gminy przy rzece Noteć. Kolejnymi potencjałami wskazanymi w odpowiedziach są zabytki i uwarunkowania kulturowe (12,50%), wśród których za najważniejsze uznano pałac Sapiechów, historyczną architekturę, istniejące budynki gminy i rynek Wielenia oraz możliwość rozwoju turystyki (12,50%). Obecność przedsiębiorstw to 10% uzyskanych odpowiedzi, młode i aktywne społeczeństwo - 7,5%, a walory centrum miasta i targowisko 5%. Pozostałymi potencjałami rozwoju są: modernizacja dróg, szkoły i władze gminy (2,50%).

Ryc.11. Największe potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji według respondentów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

9. Działania, na rzecz której grupy społecznej uważa Pan/Pani za kluczowe w ramach procesu rewitalizacji?

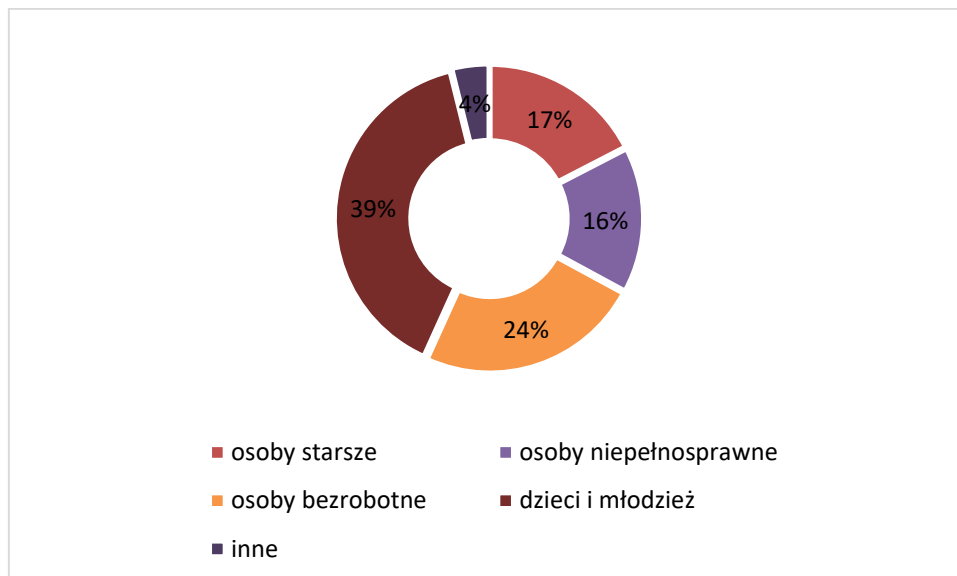
Na pytanie uzyskano łącznie 155 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- osoby starsze (17,42%)
- osoby niepełnosprawne (15,48%)
- osoby bezrobotne (23,87%)
- dzieci i młodzież (39,36%)
- inne (3,87%)

W innych odpowiedziach wskazanych przez respondentów podkreślono, że działania rewitalizacyjne powinny uwzględnić wszystkie grupy społeczne. Jeden respondent wskazał w swojej odpowiedzi turystów.

Ryc.12. Grupy społeczne, na rzecz których przeprowadzenie działań procesu rewitalizacji jest kluczowe.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

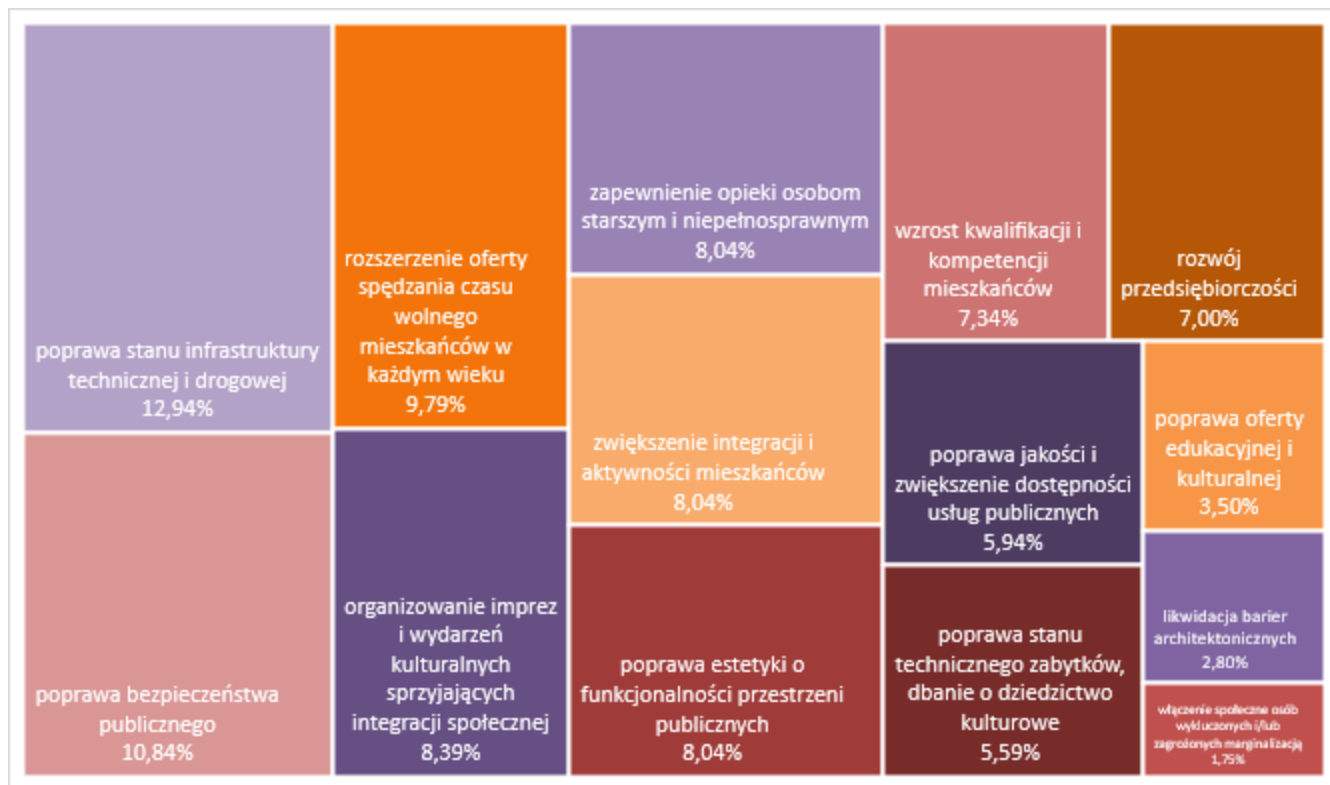
10. Proszę o wskazanie najważniejszych korzyści, jakie według Pana/Pani powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji.

Na pytanie uzyskano łącznie 286 odpowiedzi.

Respondenci mieli możliwość wyboru z następującego katalogu:

- poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej (12,94%)
- poprawa bezpieczeństwa publicznego (10,84%)
- rozszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców w każdym wieku (9,79%)
- organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych sprzyjających integracji społecznej (8,39%)
- zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym (8,04%)
- zwiększenie integracji i aktywności mieszkańców (8,04%)
- poprawa estetyki o funkcjonalności przestrzeni publicznych (8,04%)
- wzrost kwalifikacji i kompetencji mieszkańców (7,34%)
- rozwój przedsiębiorczości (6,99%)
- poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług publicznych (5,94%)
- poprawa stanu technicznego zabytków, dbanie o dziedzictwo kulturowe (5,59%)
- poprawa oferty edukacyjnej i kulturalnej (3,50%)
- likwidacja barier architektonicznych (2,80%)
- włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją (1,76%)

Ryc.13. Najważniejsze korzyści, jakie powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych kwestionariuszowych.

Opracowała: Grupa Doradcza ATRIUM Poznań

01.08.2017